


PORTALEN

2/2008 Strängnäs stiftstidning
www.strangnasstift.se

A portrait of Ingela Agardh, a woman with short grey hair, wearing glasses and a grey blazer. She is smiling and looking towards the camera. The background is a dark wooden wall with a window on the left.

**”Jesus är
en förebild
hela vägen”**

TV-profilen Ingela Agardh
om mötet med Gud, sid 8-9



Strängnäs stift

STRÄNGNÄS STIFTSTIDNING
Utgivare Stiftsstyrelsen
i Strängnäs stift

ANSVARIG UTGIVARE
Hans-Erik Nordin

REDAKTÖR
Albin Andréasson,
albin.andreasson@svenskakyrkan.se

Daniel Wistrand
daniel.wistrand@gmail.com
Tel 08-626 99 09

REDAKTIONSRÅD
Nils-Åke Carlsson
Christer Jonsson
Göte Karlsson
Agneta Larsson
Janne Manni
Gunnel Mellqvist
Carina Norlen

GRAFISK FORM
Anneli Dahlberg

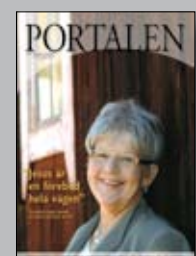
ADRESS
Strängnäs stiftstidning
Box 84, 645 22 Strängnäs

TELEFON
0152-234 00

FAX
0152-234 56

HEMSIDA
www.strangnasstift.com

ADRESSÄNDRING
Inger Andersson
Månd-tors fm 0152-234 29
inger.andersson@svenskakyrkan.se



OMSLAGSFOTO
Magnus Aronson

I en depression kom Ingela Agardh
till tro på Jesus.

Språk och verklighet

Ledaren Språket har betydelse för att förstå verkligheten. Om vi inte har tillgång till ett religiöst språk, går vi miste om en bestämd förståelse av verkligheten. Vi föreställer oss nämligen verkligheten genom språket och får kunskap om verkligheten via språket. TEXT +HANS-ERIK NORDIN, BISKOP • FOTO MAGNUS ARONSON

Självklart kan det finnas en yttre verklighet utanför språket, men den föreställs genom språket. Gud finns oberoende av vår tro och vårt religiösa språk, men vi förstår Guds verklighet genom vår förstållningsvärld, där språket har en central funktion.

När man möter äldre kristna människor kan man fascineras av deras språk. Sättet att tala om Gud och livet smälter samman till en enhet och det märks att umgänget med Frälsaren är något naturligt och har något otvunget över sig.

NÄR EN KRISTEN KYRKAS gemenskap domineras av förvaltningskulturens språk eller av managementspråk, skapar det en bestämd kultur och tolkning av verkligheten. Om en församlings styrelse och medarbetare blygs att tala om tro och bödens betydelse, så blir det en lucka i den föreställningsvärld som skulle vara kännetecknande för den kultur som en kristen församling är kallad att gestalta. Det är däremot ingen motsättning mellan olika typer av språk, förvaltningspråk, näringslivsspråk, vardagssnack och religiöst språk. Det jag vill betona, och som jag menar är en stor risk, är att vi förlorar trons språk. Att vi blir blyga och skämtar till det genom att t.ex. säga att "så kan man säga om man vill uttrycka sig fromt". Inte minst ordet "from-

het" är ett ofta återkommande begrepp i den religiösa blygselns kultur. Det är slående att det uttrycket inte finns i bibeln. Gudsfruktan är mer genuint.

VARFÖR ÄR VI DÅ så blyga att uttrycka oss på trons språk? Vår tids sökare förväntar sig just att höra detta språk talas, att någon kan vägleda till trons friska källsprång och enkelt och begripligt kunna tala om sin tro. En orsak kan vara kyrkans professionalisering. Att tala om tro är överlåtet till prästen eller de anställda. En annan orsak kan vara kyrkans inre sekularisering, att trons innehåll tunnans ut. Finns det inte en risk, att det som det hela går ut på, får en alltför liten plats i det vi är och gör? En tredje orsak kan vara att det andliga samtalet har kommit på undantag. Nutida kyrkobesökare är helt enkelt ovana att tala med varandra om andliga ting. Och det som vi inte talar om med våra medkristna blir oerhört svårt att tala med människor om som står främmande för kristen tro. Inte minst i mötet med andra kulturer och andra religioner avslöjas vår osäkerhet. Därmed blir vi dåliga dialogpartners.

(Ur Hoppets tecken, nyutkommet herdebrev på Verbum förlag)



Frostensons liv speglas i ny bok

Vad har barnboken Spirre Spindels flygresa och psalmen "Jesus från Nasaret" gemensamt? Sin författare, förstås. En rad litteraturvetare, teologer och kompositörer har bidragit med sina bilder av Anders Frostenson i boken Gud är en av oss. Strängnäs stift är en av utgivarna.

TEXT ANNA BRAW

Under hela sitt första år som präst i Strängnäs stift körde Marcus Willén gång på gång förbi huset där Anders Frostenson bodde. Han stannade aldrig bilen, för han hade hört att det inte var någon bra idé att söka upp den åldrande berömdheten.

Nu har han istället, i sin tjänst som doktorand i litteraturvetenskap vid Örebro universitet, ägnat många timmar åt att ställa samman boken Gud är en av oss - om psalmdiktaren Anders Frostensons liv och författarskap. Uppdraget kom från universitetet, Strängnäs stift och Anders Frostensons egen organisation AF-Stiftelsen.

- Det har tagit tid från arbetet med min avhandling om Torgny Lindgrens författarskap, men jag tackade ja eftersom jag tyckte att det lät så intressant, säger Marcus Willén.



Anders Frostenson umgicks också med Klara-bohemerna. Här är han tillsammans med Nils Ferlin.

BOKEN ÄR DELVIS det påtagliga resultatet av ett symposium på universitetet i november 2006. Efter det har Marcus Willén redigerat teologers, litteraturvetares och kompositörers texter och försökt få tag på bilder ur Anders Frostensons liv - och ett och annat fynd har han gjort:

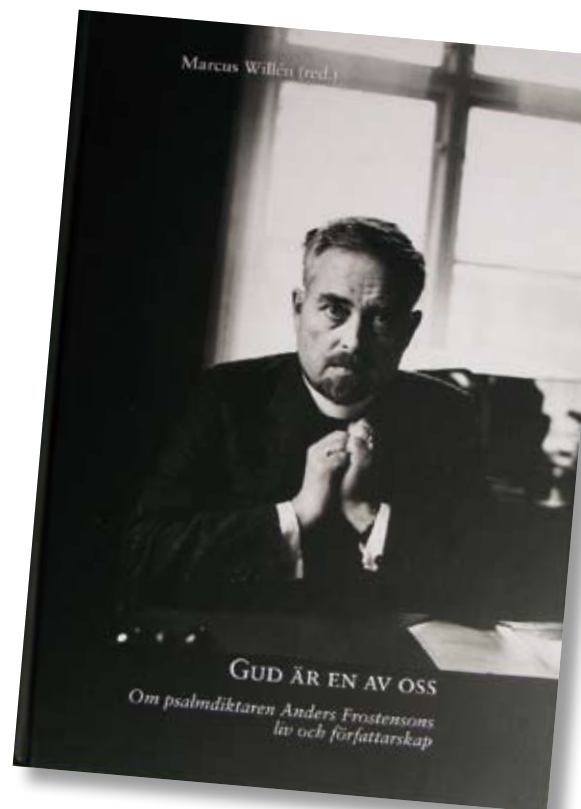
- Det finns en bild av Anders Frostenson tillsammans med Nils Ferlin, till exempel. Vi föreställer oss ofta att kyrkliga författare är perifera, men han umgicks med Klara-bohemerna och gav ut sina böcker på bland annat Bonniers. Han har en litteraturhistorisk relevans. Och den här boken ger en helhetsbild av honom. Någon sådan bok har inte publicerats tidigare.

För delar av helhetsbilden står bland andra prästen och sångmakaren Lars Åke Lundström, som skrev musiken till Anders Frostensons psalmtext "Guds kärlek är som stranden". Den psalmen är också Marcus Willéns första Frostenson-minne:

- Man kan tycka vad man vill om den innehållsmässigt, men den är oslagbar. Den fastnar!

Lundberg och kompositören Roland Forsberg skriver båda om sina respektive samarbeten med Anders Frostenson. Litteraturvetaren Carina Lidström har istället fördjupat sig i hans barnböcker Spirre Spindels flygresa och Spirre Spindel på prärien.

- De är nyskapande och experimentella, säger Marcus Willén. Den ena består av 24 lösa resebrev som barnen kan läsa i vilken ordning som helst. Det finns väldigt få exemplar bevarade - böckerna blev ju alldeles sönderlekta.



JONAS JONSON, som tog initiativet till boken, har skrivit förordet. Psalmforskaren och litteraturprofessorn Inger Selander, Per Olof Nisser och Alva Ekström bidrar också. Sedan boken kom från tryckeriet vid nyår har Marcus Willén sett till att den hamnar i alla Svenska kyrkans stift, bland annat.

Och på vilka sätt kan Strängnäs stift ha glädje av sin tidigare biskops initiativ?

- Alla känner ju igen några av Anders Frostensons psalmer - utan honom och några till hade psalmsången i Sverige varit stendöd nu, säger Marcus Willén. Det är svårt att tänka sig vår psalmbok utan honom. Dessutom tror jag att de som är över 50 år kan känna igen sig mycket i den samhällsutveckling som beskrivs i boken. Och Frostensons naturlyrik är väldigt aktuell. Den här boken kan man ha som studiecirkelmaterial i församlingen. Absolut!

Fotnot: Boken kan beställas från Örebro Universitetsbibliotek, www.oru.se / 019-303000. Den kostar 100 kronor inklusive porto.

Säkerheten i kyrkan

Att hålla kyrkan öppen och tillgänglig innebär också risk för stölder och skadegörelse. Glanshammars församling har ansökt om tillstånd för kameraövervakning i kyrkan. TEXT KARIN REIBRING • IDÉBILD MAGNUS ARONSON

Någon gång efter andra världskrigets slut föddes en önskan hos många församlingar att hålla kyrkorna upplåsta, dels för att ge möjlighet till lugn och stillhet, dels för att fler ska kunna titta på kulturskatterna.

Mot önskan om tillgänglighet står rädslan att värdefulla klenoder ska försvinna. Stöld av en psalmbok eller bibel kanske kan betraktas som evangelisation, men att bli av med en unik silverkrona är inte roligt.

I Strängnäs stift är det bara kapellet på Landsort i Stockholms södra skärgård som står olåst dygnet runt, året runt.



- Generellt är man mest rädd för skadegörelse, trots att stölder är betydligt vanligare. Men stölder kan man till stor del skydda sig emot, säger Karl Gustav Sjögren, stiftsadjunkt för kyrkoantikvariska frågor.

Överjärna kyrka i centrala Järna råkade för två år sedan ut för grov vandalisering. En man, som var inne i en psykos, förstörde altaret, rev ut mässhakar i sakristian och försökte tända eld på kyrkan.

- Vi stängde kyrkan direkt för renovering. Inför sommaren övervägde vi att våga ha öppet igen. Vi har sedan dess öppet året runt på

vaktmästarnas arbetstider, berättar kyrkoherde Iwan Giertz.

Efter vandaliseringen är både sakristian och orgelläktaren larmade. Rör sig någon där går larm till ett vaktbolag, som är på plats inom tio minuter.

- Ett enkelt sätt att gardera sig mot grov skadegörelse, tipsar Iwan Giertz med adress andra församlingar.

Kyrkorummet är inte larmat, så människor kan komma för att uppleva lugn och andakt som vanligt.

Däremot har inte enstaka föremål larm. Det har diskuterats, men är ganska dyrt.

NÄR KYRKAN ÄR STÄNGD går larm ifall någon försöker bryta sig in. Samma sak gäller kyrkorna Ytterjärna och Vårdinge i samma pastorat. Ytterjärna kyrka är alltid låst förutom vid gudstjänster och andra samlingar.

- Den ligger isolerat och vi har inte alltid personal på kyrkogården, motiverar Iwan Giertz.

Vårdinge kyrka är öppen sommardag måndag-fredag klockan 8-16.

Vanligt tycks vara att kyrkor i städer och tätorter hålls öppna dagtid måndag-fredag, medan kyrkorna på landsbygden är låsta.



- Vi räknar öppethållandet av kyrkan som en av våra stora verksamheter. Den är allas, säger Birgitta Ringshagen, informatör i Oxelösunds församling.

St Botvids kyrka är öppen dagligen året runt. Konst visas i kyrkorummet på utställarens egen risk. Där finns ett bord med ikoner, psalmböcker, biblar och andra böcker till försäljning.

- De skulle kunna stjälas, men det görs inte. Däremot hade vi problem med barn, som fick för sig att elda i kyrkan. Då förkortade vi öppettiden tillfälligt.



Just nu stjäls nattetid många stuprör av koppar från kyrkomas ytterväggar. Det skedde nyligen i exempelvis Olaus Petri i Örebro. Här spelar det ingen roll ifall kyrkan är låst eller öppen.

- Kopparstölderna har pågått i något år, men ökat på sistone, säger Märta Lilja på Församlingsförbundet. Orsaken är det stigande världsmarknadspriset på koppar. Mindre nogräknade skrothandlare köper in och smälter ner stuprören.

Strängnäs stift är näst värst drabbat av kyrkstölder. Det visar en rapport, som Brottsförebyggande rådet gjorde för något år sedan. Lunds stift toppar stöldligan med Strängnäs stift som tvåa. På tredje plats kommer Stockholms stift.

GLANSHAMMARS FÖRSAMLING har fyra kyrkor. Ödeby och Lillkyrka ligger avsides. De öppnas enbart för gudstjänster, guidning etc. Sommartid är Ödeby så kallad turistkyrka. Rinkaby kyrka är på sommaren öppen under vaktmästarnas arbetstider. Värdefulla föremål hålls då inlåsta.



Glanshammars kyrka ligger mitt i byn. Ganska många människor går in i kyrkan.

-Stölderna förekommit trots att många rör sig där, berättar kyrkoherde Anders Lennartsson.

GLANSHAMMAR har som första församling i stiftet ansökt hos länsstyrelsen om kameraövervakning i kyrkan. När detta skrivs har länsstyrelsen i Örebro ännu inte svarat.

Kameran skulle enbart filma när kyrkan är öppen (inte medan gudstjänst pågår). Ena alternativet är att enbart filma vapenhuset, så att man kan se vilka som går in och ut. Andra alternativet är att hela kyrkorummet filmas. Med jämna mellanrum raderas filmen automatiskt.

- Jag tycker inte att detta hotar någons integritet, säger Anders Lennartsson. Enbart om något händer kommer någon att titta på inspelningen.



- Det värdefullaste vi har är triptyken (tredelat altarskåp) i Bärbo kyrka. Där hänger numera en välgjord kopia. Originalen förvarar vi på museum i Nyköping. Så kan man också göra, tipsar Sven Andersson, kyrkorådsledamot i Stigtomta-Vrena.

- En annan fråga vi diskuterar är stearinljus som människor tänds och sätter i ljusgloberna. De står utan tillsyn när kyrkorna är öppna sommartid och kan medföra brandfara.

Hur kan kyrkan skyddas?

Säkerhetschef Staffan Westerberg på Kyrkans Försäkring AB har några generella råd hur kyrkan kan hållas öppen och samtidigt skyddas mot stöld och skadegörelse:

- Inventera riskerna i den aktuella kyrkan. Vilka föremål får absolut inte försvinna?
- Kan föremålen förankras eller låsas fast så att de inte går att ta därifrån?
- Går det att organisera rutiner så att kyrkan då och då står under uppsikt?
- Vissa värdefulla saker går att plocka undan.
- Montrar av specialglas gör att föremål kan visas samtidigt som de är stöldskyddade.

Staffan Westerberg, som varit polis i många år, är tveksam till effekterna av larm och kameraövervakning.

- De vanligaste tjuvarna i upplåsta kyrkor behöver pengar till missbruk. De bryr sig inte om larm och hinner ut innan vaktbolaget är på plats, är hans erfarenhet.

De stölder, där föremålen säljs utomlands, är enligt honom planerade inbrott, som inte sker när kyrkan står öppen för allmänheten.

Staffan Westerberg hjälper gärna till med anpassade lösningar på säkerhetsproblemen. Han nås på telefon 0762-67 67 00.



”Det finns bara vägar framåt”

De nya riktlinjerna antogs av domkapitlet i Strängnäs stift den 13 december till att vara vägledande i arbetet med konfirmander. Rätt använda så kommer de att vägleda och vara ett stöd i arbetet med konfirmander.

TEXT MARINA BALADO KLINGOWSTRÖM, STIFTSPEDAGOG • FOTO MAGNUS ARONSON

”Pedagogiskt arbete i församlingen behöver en statushöjning”

Riktlinjerna i sig ger inte fler konfirmander, lika lite som handboken ger fler gudstjänstbesökare. Det är i båda fallen en fråga om hur vi jobbar med de respektive uppgifterna, att fira gudstjänst och att undervisa konfirmander. Det handlar om hur ”vi” bemöter de som väljer att komma till ”oss”. Var i omvärlden finns vi synliga för dem som normalt inte kommer i kontakt med kyrkan?

KONFIRMANDARBETET är en unik plattform för kyrkans dopundervisning, en mötesplats som det finns all anledning för kyrkan att värna. Denna mötesplats kan vara livsavgörande om kyrkan förmår visa att evangeliet handlar om tonåringens livsfrågor. Genom att vara den mötesplats där kyrkans medarbetare i handling visar att de verkligen vill vandra tillsammans med tonåringen en bit under hennes livsvandring. Men för att komma dit så krävs det

att kyrkan vågar och förmår utveckla och lyfta fram det unika i sitt budskap, det som inte kan fås någon annanstans.

På nyåret kom Konfirmand 2007, en rapport som grundar sig på enkät svar från 411 konfirmander i Strängnäs stift (totalt ca 10000 i riket) om hur de upplevt sin konfirmandtid.

I STRÄNGNÄS STIFT konfirmerades 2007 ca 25 % av ungdomarna. Av dessa kände 48,7 (mot riksgenomsnittets 61,9 %) stark mening med det de fått uppleva. På flera andra punkter i rapporten finns det anledning för oss att fundera på vad vi vill med konfirmandarbetet. Detta är siffror som oroar och som behöver tas på största allvar.

Vi står inför ett vägval, där valet står mellan att lägga sig platt och ge upp slaget om konfirmanderna eller att medvetet satsa på en genom-

gripande analys och långsiktig kvalitetsutveckling av konfirmandarbetet. Om inte stora insatser görs är det en tidsfråga innan konfirmationsleden fullständigt bryts. Tiden för kyrkan att slå vakt om den unika mötesplatsen, som konfirmandarbetet innebär, håller på att rinna ut!

Pedagogiskt arbete i församlingen behöver en statushöjning. Konfirmandarbetet är inget arbete som kan skötas med förbundna ögon eller på rutin av vem som helst.

Konfirmandarbetet är i behov av ett omfattande utvecklingsarbete, där konfirmanden sätts i centrum och en pedagogisk grundsyn utvecklas.

Det är en stor utmaning som riktlinjerna ställer kyrkan inför, där den svaga förankringen av riktlinjerna i församlingarna är ett av konfirmandarbetets stora problem.

Nytt i riktlinjerna är bland annat; vikten av breda arbetslag, samverkan över pastoratsgränserna, upprät-

Stiftsfesten reser tecken

Just nu letar vi efter vårtecken, tecken som berättar för oss att våren är här och vi går mot ljusare tider och förhoppningsvis sol och värme. När tussilagon bryter igenom den hårda jordskorpan ser vi ett livstecken som vitnar om skaparkraft. TEXT NILS-ÅKE CARLSSON • FOTO MAGNUS ARONSON

Stiftsfesten som är den 20 september har rubriken "Vi reser tecken"

Under festen får vi resa tecken i seminarierna, under pilgrimsvandringen, vid mat och fikapausen, under gudstjänsten, när vi kastar boll i det målade clownansiktet eller vad vi nu kommer att välja av allt som kommer att erbjudas.

Hur ung eller gammal du är, om du är kvinna eller man, om du tycker om att arbeta med dina händer eller om du älskar att diskutera, så är du välkommen att resa tecken på stiftsfesten.

ATT DET LILLA ORDET Vi kan bära så oändligt mycket i sina två bokstäver är nästan en svindlande känsla. Ett Vi med alla andra människor, djur och växter som befolkar denna jord, men också ett Vi med de människor som står oss allra närmast, kanske ett Vi två.

Att vara en del av en församling som delar ett Vi under en stiftsfest där Vi tillsammans får resa tecken som ger oss mod och hopp.

Ett tecken på fest är att du är där och tillsammans med ett Vi reser det tecken som är kyrkans segertecken.



I nästa nummer av Portalen får du en stiftsfestfolder där du kan läsa mer om programmet.

tande av handlingsplaner för konfirmandarbetet, konfirmandarbetet i tydlig relation till församlingens totala undervisningsansvar, särskilt det som handlar om mötet med barn och unga i åldrarna 0-18 år.

Där detta gjorts och där andra satsningar görs så visar det sig att det går att vända!

För att komma framåt så måste kunskap finnas om utgångsläget, till detta räknas hur det ser ut historiskt, vilka traditioner och erfarenheter har vi sedan tidigare generationer? Hur ser vardagen ut för konfirmanderna? Ett utvecklat skolarbete leder till en fantastisk kontaktyta och en förutsättning för rekrytering.

Om konfirmandarbetet ska bedrivas enligt den grundsyn som präglar riktlinjerna krävs en omfattande satsning på kompetensutveckling och att vi vågar samarbeta. Det finns ingen väg tillbaka det finns bara vägar framåt, kom med på den vandringen och se vad Gud har att ge!

FAKTA / KONFIRMATION

Läs mer på www.strangnasstift.se/Verksamhet/Konfirmation. Där finns rapporten Konfirmand 2007 och Nya riktlinjer för konfirmandarbetet.

Fler väljer rättvist kyrkkaffe

Intresset för Rättvisemärkta produkter ökar i samhället. Kyrkan är inget undantag. Allt fler församlingar tar hänsyn till rättvisespekten när de väljer kyrkkaffe och i en enkät svarar sju av tio församlingar att kaffet som dricks hos dem är Rättvisemärkt.

TEXT DANIEL WISTRAND • FOTO MAGNUS ARONSON

I dag är 74 procent av svenska konsumenter beredda att betala mer för att de som odlat produkten ska få rimligt betalt. Detta återspeglas även i kaffedrickandet i Svenska kyrkans församlingar. Cirka 70 procent av de församlingar som deltagit i en undersökning använder sig av "rättvist" kyrkkaffe. Men fortfarande är vissa församlingar tveksamma till att använda Rättvisemärkt. Anledningarna kan vara för höga priser, tvivel om kvalitén, och begränsat utbud.

Vid sidan om kaffet är bananer en populär Rättvisemärkt produkt. Idag utgör Rättvisemärkt cirka två procent av marknaden i Sverige för både kaffe och bananer. År 2006 genererade försäljningen av rättvisemärkta bananer och kaffe 130 respektive 375 miljoner extra till odlarna.



VÄGFINNARE

Från och med det här numret inleder Portalen en serie om vägfinnare. Modiga män och kvinnor som finner sina egna vägar. Först ut är TV-profilen Ingela Agardh. Hon hittade sin väg till Jesus i samband med en depression.

- Jesus lyckades leva ett liv som hel människa – han är en förebild hela vägen, säger hon.

TEXT ANNA BRAW • FOTO MAGNUS ARONSON

Att berätta om Jesus – Ingelas nya uppgift

När Portalen letar "vägfinnare" i stiftet är Ingela Agardh i Malmköping utanför Flen ett av de första namn som dyker upp. "TV-profilen som blivit kristen på gamla dar", säger någon, "det är ju perfekt!" Och många av stiftsborna har under de senaste åren hunnit möta henne i verklighetens olika församlingshem och kyrkor efter att ha sett henne som nyhetsankare, intervjuare och programledare i flera decennier.

- När jag sa upp mig från TV visste jag inte att jag skulle bli resande evangelist istället, säger hon själv. Men jag ser det som min uppgift att åka runt och berätta om Jesus Kristus, och jag tycker om att prata. Arrangörerna säger att det är en blandning av kristna och andra som kommer. Det är inte alltid fullt, men man kan nog säga att jag är bortskämd med en stor publik. Själv tycker jag ju att det är länge sedan jag slutade på TV, men det är tydligen så att folk känner igen mig fortfarande ...

DET HON BERÄTTAR om är oftast en och samma sak: sin väg till Jesus.

Den började nog egentligen gan-

ska tidigt: med en känsla av något oförklarligt men värdefullt när hon som skolflicka var ute och vandrade på egen hand.

I början av 2000-talet, när hon gick hemma och kämpade med vad som nu antagligen skulle ha kallats en allvarlig utmattningsdepression, läste hon massor av flickböcker med lyckligt slut – och Bibeln.

"En av dessa många kvällar när jag läste Bibeln flyttade Jesus in. Det enda Han sa, fullkomligt ljudlöst men mycket tydligt, var: 'Du behöver inte förstå.' Bara så. Jag minns inte vad jag just läst, jag vet bara att han fanns inuti mig. Det var inga ljussken, inga änglar, inga apparationer, bara en fullkomlig visshet. Jaså, han finns! Han har stannat sen dess. (...)Det





räcker med att tro”, skriver hon i sin självbiografi, som ges ut i mars.

- VISST HAR JAG HITTAT EN NY VÄG – alldeles väldigt mycket, säger hon när ordet ”vägfinnare” kommer på tal. Det är inte samma sak att vara kristen som att inte vara kristen. Jag är tacksam – det kan låta platt, men jag är tacksam!

Hon skyndar sig att förtydliga: man kan visst hitta ett lyckligt och bra liv utan att vara kristen, och hon känner många som verkar ha gjort det.

- Men för mig är det så att jag har fått en mening med livet, ett sammanhang: Jesus Kristus är med mig! Han är min förebild. Jag har inte många. Han lyckades leva ett liv som hel människa ända fram till korset. Han är en förebild hela vägen: det är möjligt att leva så! Jag tror att Judas mycket väl förstod vad det var Jesus skulle göra, men trodde att han inte skulle klara det, att han skulle hoppa av. Det gjorde han inte. Han lyckades vara en helgjuten människa hela vägen och visa det riktigt kärleksfulla, det riktigt förlåtande, det riktigt mänskliga.

INGELA AGARDHS STORA FÖREBILD är naturligtvis inte bara människa – i sin bok skriver hon:

”Varför trodde jag att jag måste bli lik Jesus? Ja, säg det. Kanske högmod? Min vän prästen sa en gång: ’Ingela, korset är upptaget.’ Det var en nyttig påminnelse. Dorothy Sayers A Man Born to be King var en annan. Detta paradoxala att Jesus både var människa och Gud, samtidigt. Att han visste att han var både och och ändå gick upp på korset, frivilligt. Att Gud medvetet låter korsfästa sig för mina synder, vilken märklig tanke och varför, varför, varför? Varför lidande som rening? Samtidigt tittar jag tillbaka och vill inte vara av med en enda av mina kriser, de har lärt mig så mycket. Varför är det så?”

NÄR INGELA AGARDH ÄR UTE och berättar om Jesus har hon egentligen bara en sak att säga:

- Att Jesus älskar oss precis som vi är.

Men eftersom det är sitt eget möte med Jesus hon utgår ifrån är det i sin egen erfarenhet hon börjar.

- Jag riktar mig till publiken, för vi har alla vårt, vi bär alla på kappsäckar och glädjeämnen, vi är alla vanliga människor som försöker så gott vi kan. Jag tycker att det är viktigt att säga högt att vi inte behöver leva upp till andras normer.

Och där kommer det igen: - Jesus älskar oss precis som vi är.

Vandringen tillsammans med Jesus fortsätter. Att bo i Malmköping passar bra för Ingela Agardhs man, som är svårt sjuk, och för henne själv, som haft cancer i flera omgångar och nu fått veta att den är kronisk. Hon reser som samtalsledare i



”När jag sa upp mig från TV visste jag inte att jag skulle bli resande evangelist”

näringslivet och som evangelist, och när hon är ledig är de hemma båda två. De människor hon möter i församlingarna har blivit hennes kristna gemenskap.

- Jag går dödens väg nu, säger hon, men det är inte tragiskt eller patetiskt eller smärtsamt. Istället är det ganska självklart. Jag vet inte vart vägen går. Jag läser om det i Bibeln. Jag är inte så säker på att jag längtar efter evigheten – i alla fall inte som den uttrycks i jordiska termer. Men jag tror att vi finns kvar som individer, att en liten droppe av Ingelas ande kommer att finnas kvar och gå att urskilja. Det ska bli nog så intressant att se.

Sjukhuskyrkan i Södertälje är unik. Östertälje församling bidrar med ett 20-tal volontärer med olika uppgifter. Några hjälper patienterna till och från sjukhusgudstjänsterna, andra finns på avdelningarna och ett par även på akuten.

TEXT DANIEL WISTRAND • FOTO HENRIK SELLIN

Unikt volontärarbete i sjukhuskyrkan



Ett livligt sorl hörs från det lilla andaktsrummet. Det är torsdagskväll på Södertälje sjukhus och sju kvinnor i varierande åldrar pratar och skrattar i det ombonade kapellet. Några är redan klara med sina pass för dagen, andra ska snart gå för att hämta patienter på avdelningarna till kvällens mässa.

I DAGSLÄGET finns sammanlagt nittion volontärer. Åtta av dessa är gudstjänstvolontärer, ytterligare åtta finns på avdelningar och tre volontärer finns på akuten. Uppgifterna kan skilja sig åt, men huvuduppdraget är dock detsamma för samtliga volontärer. Att vara medmänniskor.

- Det känns meningsfullt att vara här. Att göra något med sin lediga tid

för någon annan än sig själv, säger Sonja Myrtnér som är en av de frivilliga.

VOLONTÄRERNA har kommit med i arbetet på olika sätt. Några har hittat in via sorgegrupper, andra på annat sätt. Gemensamt för alla är dock att de värvats av sjukhusdiakon, Anita Johansson Säaf.

- Vi tror inte så mycket på att sätta ut annonser. Jag har frågat människor jag mött i olika sammanhang som jag tror skulle passa för detta, säger hon.

- Det är viktigt att vi håller oss till vårt uppdrag, att vara medmänniskor. Vi bedriver ingen vård och tar inget jobb från någon annan. Vi har ett eget uppdrag, som en över-läkare

sa "att sätta lite guldkant på tillvaron för patienterna".

Under den här terminen tar sjukhuskyrkan ännu ett steg och erbjuder grupphandledning för volontärerna tillsammans med Anita och sjukhusprästen, Helena Hummler. Sjukhuskyrkan på Södertälje sjukhus drivs av Östertälje församling och verksamheten är på flera sätt ensam i sitt slag. Inte på något annat sjukhus i stiftet finns ideella medarbetare på avdelningarna och akuten för samtal med patienterna. Det nära samarbetet mellan församlingen och sjukhuset är också unik.

- Alla de anställda är väldigt positiva till det här, säger Mona Broström Eriksson, volontär på akuten.

- Vår funktion är vårdande, men



”Det handlar om att se människor och gå till dem som är svaga”

inte på samma sätt som sjukvården. Vi ger den typen av mänsklig vård som sjuksköterskor och andra anställda skulle vilja ge men inte hinner, fortsätter hon.

UNDER FÖRRA ÅRET fick alla de ideella genomgå en kurs med en rad föreläsningar om hälsa och sjukdom både för den yttre och inre människan. Där deltog både representanter från sjukhuset och från församlingen. I kursen ingick även ett läger med fokus på tro- och livsfrågor samt en frivillig retreat

- När kursen var slut blev det högtidlig utdelning av diplom i Alla Helgons kyrka. Vid gudstjänsten deltog också geriatrikens verksamhetschef Ingegerd Nydevik, berättar Anita.

Hon har jobbat mycket för att sjukhuskyrkans insatser på sjukhuset ska hålla hög kvalitet och hon gläds över den uppskattning som sjukhuskyrkan allt mer fått. På alla nivåer inom sjukhuset. Bland annat har sjukhusdirektören Jan-Åke Zetterström och kyrkoherde Karin Andersson tillsammans godkänt och undertecknat riktlinjerna för sjukhuskyrkans volontärverksamhet.

- Det tror jag faktiskt är ganska unikt, säger Anita.

Hon ser inte arbetet på sjukhuset

som evangeliserande, men betonar att djupast innebär att göra det Jesus gjorde.

- Det handlar om att se människor och gå till dem som är svaga, sjuka, ensamma, ledsna, sorgsna, sitter i fängelse eller vad det än kan vara.

För volontärerna kan detta ta sig uttryck på olika sätt. Volontären Margareta Avasalu berättar om när hon hjälpte en 90-årig kvinna som alltid ville ha naglarna målade. Det kan också vara ett sätt att vara medmänniska.

- En annan gång åkte jag med en dam till en guldsmedsaffär, för hon var så bekymrad över att hon inte hade någon vigselring, berättar hon och skrattar.

MÅNGA AV KVINNORNA i andaktsrummet har spännande berättelser från möten med patienter och anhöriga, de ler med hela ansiktet när de berättar om de olika möten och uppdrag de mött under volontärtiden. Och kanske är det dessa möten som gör att de orkar ta sig till sjukhuset vecka ut och vecka in för att sprida värme bland patienterna.

- Det här ger mervärde och mersmak, säger Mona Broström Eriksson.



Sammanlagt finns ett 20-tal volontärer på sjukhuset.

Processen för att bli sjukhusvolontär på Södertälje sjukhus

Den blivande volontären intervjuas av sjukhusdiakon, Anita Johansson Sääf

Nästa intervju sker med chefssjuksköterskan

Faller intervjun väl ut börjar provtjänstgöring under ett par månader som sedan utvärderas

Volontären läser igenom och skriver under sjukhusets föreskrifter om sekretess

Volontären får en kontaktperson bland personalen på avdelningen och som introduktion går man med en mer erfaren volontär tills man känner sig trygg



”Vi måste bredda engagemanget”

STRÄNGNÄS STIFT ORGANISERAR FÖR FRAMTIDEN

För ett halvår sedan kom Torbjörn Strand till Strängnäs stift för att jobba som stiftsadjunkt för framtidsfrågor. Tillsammans med stiftsjuristen István Kertész håller han koll på strukturfrågorna och organisationen.

TEXT DANIEL WISTRAND • IDÉBILD MAGNUS ARONSON, PORTRÄTTBILD ALBIN ANDRÉASSON



FAKTA / TORBJÖRN STRAND

Yrke Stiftsadjunkt för framtidsfrågor i Strängnäs stift

Ålder 51 år (hör till den goda årgången 56)

Familj Frun Marianne, sönerna Isak och Jacob

Bor Bredäng i södra Stockholm

Församlingarna kan ge förslag till beslut till stiftsstyrelsen, som ytterst har ansvaret. Just nu är 11 församlingar inne i den här processen, berättar han.

FÖR FRAMTIDEN tror han på församlingen som ett större geografiskt område med nära gemenskaper kring kyrkor och verksamheter, ett större lokalt engagemang och en smidigare organisation

- Ordet organisation betyder egentligen redskap eller verktyg. Det gäller att hitta goda verktyg som stödjer och ger god och bra församlingsverksamhet, säger Torbjörn Strand

- Det är positivt och glädjande att många vill engagera sig som förtroendevalda. Men i vissa sammanhang, verkar det vara det enda sättet att ta sitt ansvar i sin egen kyrka. Det skulle behövas andra ytor för dem som vill ha ett kyrkligt engagemang. Där tror jag att Svenska kyrkan har mycket att lära av andra ideella organisationer, säger han.

TORBJÖRN STRAND är också tveksam till förtroendeorganisationens stora kostym i förhållande till antalet medarbetare. Han jämför med näringslivet där en styrelse kan bestå av tio personer för tusentals anställda, medan en församling ibland kan ha uppåt hundra förtroendeposter i ett sammanhang med bara en handfull anställda.

- Jag tror också att det behövs ett större förtroende för kyrkoherdens chefskap, säger Torbjörn Strand som tidigare arbetat med just ledarskapsfrågor och utbildningar för kyrkoherdar i Stockholms stift.

DET HAR GÅTT ETT HALVÅR sedan Torbjörn Strand lämnade Stockholms stift för Strängnäs och ett av hans

största intryck hittills har varit uppdelningen mellan tätorts och landsbyggdsförsamlingar. Han tycker att det är viktigt att fundera kring hur man som stift ännu mer kan stödja församlingarna på landsbygden. Torbjörns Strands största mål är dock att församlingen, oavsett om den finns i byn eller storstaden, ska få vara just församling som han uttrycker det.

- Jag tror att när vi tänker på ordet församling så tänker vi främst på de anställda och förtroendevalda. Men församlingen är ju så mycket större än så. Församlingen är alla kyrkotillhöriga.

- Vi måste bredda engagemanget för kyrkans liv och det är en jätteutmaning, avslutar Torbjörn Strand, stiftsadjunkt för framtidsfrågor i Strängnäs stift.

FAKTA / STRUKTURFRÅGOR

- Stiftsstyrelsen i Strängnäs stift har utarbetat en policy. Den finns att läsa och hämta på stiftets hemsida. Ledorden i policyn är: grunduppdraget i centrum, ändamålsenlig struktur, fungerande kyrkoråd, söndaglig och nära gudstjänstgemenskap.
- På hemsidan finns också en guide för arbetet.
- I ett indelningsärende utser församlingen en lokal arbetsgrupp som tar fram underlag för stiftsstyrelsens beslut.
- I 37 kap. i Kyrkoordningen finns de flesta paragrafer som reglerar strukturfrågorna.
- På stiftet finns en indelningsgrupp som bereder ärendena tillsammans med stiftets handläggare.
- Stiftsjurist István Kertesz och stiftsadjunkt Torbjörn Strand är resurser i arbetet.

- Min huvudsakliga uppgift handlar om organisationsfrågor kring församlingarna, säger Torbjörn Strand.

- Det gäller att hitta goda, relevanta strukturer så att kyrkan kan uppfylla sitt uppdrag; gudstjänst, mission, undervisning och diakoni. Utan den kärnverksamheten i kyrkans liv blir kyrkan inte en församling utan något annat, fortsätter han.

Strukturfrågor är i allra högsta grad på tapeten inom Strängnäs stift. Här finns Torbjörn Strand behjälplig för församlingarna i arbetet med handlingsplaner för hur man kan organisera sig. Framförallt är det indelningsfrågor som står högt upp på dagordningen.

- När det gäller indelningsärenden är det verkligen skarpt läge nu för de församlingar som siktar på en förändring inför den nya mandatperioden 2010. Detta är en lång process och det är stiftsstyrelsen som har mandat att fatta besluten.

Magdansens revanch i kyrkan

Krönika cue828g@tninet.se

Sång och musik har alltid varit självklart i gudstjänsten, bildkonst får vara i kyrkan. Och viss sorts dans. Men magdans? Där gick visst gränsen. Det var ju bara det, att det var det jag var bra på!

FOTO ÅSA HEDMAN

”Stilla
natt
finns i
arabisk
tappning
också”



Iréne Karlbom,
Eskilstuna, krönikör i
tidningen Folket.

Jag var tjugo år och nybliven magdansös. Redan som liten hade jag skuttat runt i vardagsrummet till allt från Straussvals till Beatles, och i den arabiska dansen hade jag hittat grejen! Dramatiskt, känslösamt och svängigt, allt en tjuugoåring kan önska.

Det är inte bara unga killar som har en storm-och-drängperiod och jag var i blomman av min. Jag hade uppträtt på Sundbyholm under en musikvecka som brukade avslutas med nyårskonsert i kyrkan. Jag var övertygad om att mitt dansuppträdande gått hem, och blev inte alls förvånad när körledaren dagen efter kom fram och föreslog att jag skulle uppträda i kyrkan ihop med kören. Tack, gärna! svarade jag och började i andanom planera för nånting riktigt pampigt och sakralt som kunde passa till Händels Messias. Ja, he he, du kan ju dansa på altaret! sa körledaren. Jag häpnade över

hans dåliga omdöme och sökte ord att förklara varför detta var olämpligt, men han hade redan vänt på klacken. Han drev med mig, insåg jag förfärat - och inte nog med det. Han trodde jag var visste att det jag gjorde inte passade i kyrkan, bara på krogen. Det gjorde jag inte. Jag svor en ed i min kränkta tjuugoåriga själ att jag minsann en dag skulle bevisa motsatsen. Det gjorde jag också, men det tog tjugo år.

DANSEN BLEV ingen tillfällig ungdomsförälskelse, utan något jag ägnade en del av mitt yrkesliv åt. Det var en fyrtioårig, mer bastant och luttrad dansös som äntligen dansade på midnattsmässan i fjol. Väl påklädd förstås, det finns alla slags kostymer i orientalisk dans och inte ens som tjuugoåring skulle jag ha valt den mest bikiniaktiga för ett sådant tillfälle. Jag dansade till en musik som heter Mashal, facklan eftersom temat var ljus.

Mitt löfte var infriat. Ändå kände jag mig obekvämt. Prästen, en av min äldsta vänner, var positiv men många andra skeptiska och lite rädda. Jag dansade för stenansikten. Efter mässan var de vänligare och en kvinna rentav entusiastisk. En arabisk dam som brukade hjälpa till där sken som ett ljus men en liten tant hade hellre velat avsluta med Stilla Natt. Jag hade varit lite stel. För mycket av det hade handlat om att bevisa nånting och för lite om dans.

Jag beslöt att nästa gång jag dansar i kyrkan, ska det vara en där de verkligen vill ha mig, där dansen på något sätt är introducerad. Och att jag själv ska dansa, inte för att hämnas tjuugoåriga oförrätter, utan för att visa allt det fantastiska som finns i den dans som är Made in Bibelns Länder. Och Stilla Natt finns i arabisk tappning också... by the way.

Frågan...

Vilken är den största utmaningen just nu?



- Den största utmaningen för mig är all den längtan efter gemenskap som jag möter i mitt jobb som diakon. Många längtar efter ett sammanhang där man betyder något och får en uppgift. I församlingen håller vi just nu på att fundera kring hur vi ska jobba med diakoni, det är också en stor utmaning.

**Eva Östman, diakon,
S:t Nicolai församling, Nyköping**



- Att få konfirmanderna att få upp ögonen för det kristna alternativet. Vi vill ge dem verktyg för att leva ett kristet liv genom att låta dem läsa bibeln och prova på och be, men det är mycket som konkurrerar i den åldern. Kyrkan är kanske inte alltid det hippaste alternativet, men det bästa.

Daniel Jakobsson, ungdomskonsulent, Sörbykyrkan i Örebro



- I min roll som församlingspräst tycker jag att den största utmaningen är att få människor att förstå kyrkans roll. Kyrkan är mer än det privatreligiösa och den behövs inte bara på söndagar utan har en viktig funktion i hela samhället.

**Lars-Eric Norrsäter, präst
Ekeby församling**



- Att få reflektera över hur och varför vi gör saker, inte bara köra på "för att vi alltid har gjort så". Det är en utmaning att våga pröva nya vägar!

**Ulrika Karlsson,
administratör på utvecklingsavdelningen på stiftskansliet**

PÅ GÅNG

april 2008

Kvinna och muslim. Religionsdialogdag 2/4

En dag i Strängnäs om kvinnors arenor inom islam. För präster, diakoner och pedagoger.

Studiedag för församlingens sverigefinska frivilliga 5/4

För besöksgrupper, körsångare samt andra frivilliga i Fors församlingshem, Eskilstuna.

Kurs i brukspiano 7/4

Andra delen med pianisten Jonas Enström på Stiftsgården Stjärnholm. Individuella lektioner och spel i grupp.

Svenska Kyrkans Ungas innebandyturnering 12/4

Den årliga innebandyturneringen för stiftets ungdomar spelas i tre klasser och äger i år rum i Mellringeskola, Örebro

Kyrkorådsordförandedag 15/4

En mötesplats på Solliden för stiftets kyrkorådsordföranden

Nya riktlinjer för konfirmandarbetet 15, 17 & 23/4

En fördjupningsdag i Strängnäs för konfirmandarbetslaget och kyrkoherden kring de nya riktlinjerna, välj en av tre dagar.

Ungdomshelg på Stjärnholm 19-20/4

Gudstjänstverkstad med Janne Manni och Kalle Källman; vi jobbar med texter, böner och framför allt musik

KBOK grundkurs 16-17/4

Grundläggande kunskaper i och omkring kyrkobokföring för dig som arbetar med KBOK samt för kyrkoherdar.

Evensong i anglikansk tradition 23/4

En fortbildningsdag kring engelsk körmusik. Vi bildar en kör och genomför en anglikansk aftonsånggudstjänst i Strängnäs domkyrka. Medverkar gör Andrew Canning och Anders Lindström.

Konfirmanddag 26/4

En dag för stiftets alla konfirmander med ledare. Vi vandrar 17 km från Stallarholmen till Strängnäs där vi avslutar med mässa i domkyrkan.

Mer information om kurser och arrangemang samt kontaktpersoner och anmälan finns på www.strangnasstift.se under Kursutbud.

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING
VID DEFINITIV EFTER-
SÄNDNING ÅTERSÄNDES
TIDNINGEN MED NYA
ADRESSEN NOTERAD



Strängnäs stift

Strängnäs stift, Box 84, 645 22 Strängnäs

notiser våren 2008 • notiser våren 2008 • notiser våren 2008 • notiser våren 2008 • notiser våren 2008 • notiser våren 2008 •

■ Huvudgudstjänst firades i missionskyrkan i Eskilstuna

Eskilstuna Fors församling och Eskilstuna Missionsförsamling har firat gemensam gudstjänst i S:t Eskilskyrkan vid Järntorget. Detta är första gången någonsin som Fors kyrka firar sin huvudgudstjänst i annan kyrka än sin egen kyrka, skriver Folket. Anledningen är den överenskommelse som träffats mellan Svenska Kyrkan och Svenska Missionskyrkan.

■ Livet är som en rulltårta

"Livet är som en rulltårta - man måste fylla det med något gott" påstod Gunilla Ankarswärd vid kvinnofrukosten i Vrena församlingshem i februari. Fyllningen kan vara allt möjligt, som är gott. Som vardagens korta möten med människor, våren, fåglar, vänner, kärlek, livets utmaningar och inte minst musik. Christine Ankarswärd sjöng om Kristinas hemlängtan, om en ful pojke som ändå var mammas prins och om den lyssnade Maria. Ett 50-tal kvinnor njöt av god frukost, hembakad rulltårta och samtal runt borden



Christine och Gunilla Ankarswärd

■ Gestaltande erfarenhetsseminarium i Örebro

Den 23-24 april ges ett seminarium som handlar om teckenspråk i församlingarna. Ett av passen är "Gestaltning bortom språket" och handlar om att vi som människor skapade med flera sinnen vill experimentera och visualiser. Det innehållsrika programmet finns i sin helhet på www.strangnasstift.se

■ Succé för IT-dagar

Strängnäs stifts IT-dagar den 2 april i Örebro och den 9 april på Stiftsgården Stjärnholm samlar närmare 400 deltagare.



■ Unga cabareartister i Kumla

Kumla församling har en dramagrupp för ungdomar startats på initiativ av ungdomarna själva. Gruppen leds av en ung frivillig ledare som heter Sofia "Lillfia" Gustavsson. Nu har gruppen framfört den så kallade "Cabaré för Gourmet". En cabaréföreställning med mat i pausen. Det var utsålt och biljettintäkterna på 13000 kronor gick till Lutherhjälpen och SKM. Eftersom intresset var så stort ska cabarén göras om den 12 april.

■ Konfirmanddag med långvandring

Den 26 april är det konfirmanddag för konfirmander och ledare i Strängnäs stift. Med början hos Mose och alla profeterna i Stallarholmen får vi gå genom Bibeln och en del av Sörmland för att avsluta med en mässa i Domkyrkan. Dagen förbereds på hemmaplan med vandringsbrev och tillhörande övningar. Själva vandringen är 17 km lång, mestadels på stigar och grusvägar längs Mälarens stränder. Det finns platser kvar för den konfirmandgrupp som önskar komma.



"Ditt ord är en lykta för min fot, ett ljus på min stig"

■ Söderberg ny biskop i Västerås

Västerås stifts nye biskop heter Thomas Söderberg. Han vann en knapp seger över motkandidaten Margarethe Isberg med 239 mot 207 röster. Söderberg kommer närmast från Envikens församling i Dalarna där han är kyrkoherde. Han jobbar dessutom som rektor på Sankt Lukasstiftelsen.



■ "Brev från tystnaden" i S:t Nicolai, Örebro

Göran Skytte presenterar boken Brev från tystnaden i S:t Nicolai kyrka i Örebro måndagen den 21 april klockan 16.00. Det blir föredrag och möjlighet till frågor därtill cafe och boksignering.

■ Nominera kandidater till Årets strängnässtiftare

Stiftsstyrelsen ger varje år en utmärkelse till högst tre personer eller grupper som gjort en betydelsefull, nyskapande och inspirerande insats för kyrkolivet i Strängnäs stift. Senast 18 april ska nomineringarna gjorts. Läs mer på www.strangnasstift.se